

Strasbourg den 12.4.2016
COM(2016) 220 final

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET

Bedömning av Greklands handlingsplan för att avhjälpa de allvarliga brister som konstaterats i samband med 2015 års utvärdering av tillämpningen av Schengenregelverket på området förvaltning av de yttre gränserna

1. Inledning

Den 7 mars enades EU:s stats- och regeringschefer¹ om att gå vidare med alla delar av kommissionens färdplan *Att återvända till Schengen*² som en prioriterad fråga, för att häva de tillfälliga inre gränskontrollerna och återupprätta ett normalt fungerande Schengenområde före årsskiftet. I kommissionens meddelande specificerades en rad åtgärder för att återställa Schengenområdet till normal funktion, samtidigt som de medlemsstater som är utsatta för påfrestningar ges heltäckande stöd. I synnerhet angavs åtgärder för att avhjälpa brister i förvaltningen av EU:s yttre gränser. Först om dessa brister åtgärdas, blir det möjligt att häva de kontroller som undantagsvis återinförts vid de inre gränserna. Färdplanen visar hur de förfaranden som fastställs i Schengenreglerna skulle kunna tillämpas för att återställa Schengensystemet till normal funktion före årets slut. En av dessa åtgärder är att Grekland lägger fram en handlingsplan för genomförandet av rådets rekommendationer om insatser för att avhjälpa de brister i gränsförvaltningen som konstaterats. Föreliggande rapport är ännu ett led i förfarandet, utformat som en bedömning från kommissionens sida, av den handlingsplan som lagts fram av de grekiska myndigheterna.

Förfarandet

Genom rådets förordning (EU) nr 1053/2013 (nedan kallad *förordningen*) inrättas en utvärderings- och övervakningsmekanism för kontroll av tillämpningen av *Schengenregelverket*³. Med stöd i denna mekanism genomför grupper av sakkunniga från medlemsstaterna och Frontex, under kommissionens ledning, regelbundet både förhandsanmälda och oanmälda besök i medlemsstaterna. Efter varje besök utarbetas en Schengenuvärderingsrapport. Om brister i förvaltningen av de yttre gränserna fastställts i rapporten antar rådet, på grundval av ett förslag från kommissionen, rekommendationer om åtgärder för att avhjälpa bristerna. Om allvarliga brister i förvaltningen av de yttre gränserna påvisas, får kommissionen dessutom rekommendera att den utvärderade medlemsstaten vidtar vissa specifika åtgärder för att säkerställa efterlevnaden av rådets rekommendation (artikel 19b i kodexen om Schengenreglerna⁴).

För att utvärderingsmekanismen ska bli så effektiv som möjligt, och i enlighet med lydelsen i artikel 16 i förordningen, måste den utvärderade medlemsstaten, inom tre månader efter antagandet av rådets rekommendation, för kommissionen och rådet lägga fram en handlingsplan för hur de brister som har konstaterats i utvärderingsrapporten ska avhjälpas⁵. Kommissionen bör, inom en månad efter mottagandet av den handlingsplan som medlemsstatens myndigheter lagt fram för rådet, redogöra för sin bedömning av denna.

Tillämpningen av förfarandet på Grekland

Detta förfarande pågår nu i Greklands fall, efter en utvärdering av tillämpningen av *Schengenregelverket* på området för förvaltningen av de yttre gränserna i november 2015. I utvärderingsrapporten, som bygger på besök på platsen, påvisas allvarliga brister i Greklands genomförandet av kontrollerna vid de yttre gränserna. Rapporten antogs av kommissionen

¹ SN 28/16.

² COM(2016) 120 final, 4.3.2016.

³ EUT L 295, 6.11.2013, s. 27.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 562/2006 av den 15 mars 2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer (EUT L 105, 13.4.2006, s. 1). Kodifierad version offentliggjord i EUT L 77, 23.3.2016, s. 1.

⁵ En månad om det i rådets rekommendation dras slutsatsen att den utvärderade medlemsstaten allvarligt har underlåtit att fullgöra sina skyldigheter.

den 2 februari 2016⁶. Rekommendationer om åtgärder för att avhjälpa bristerna antogs av rådet den 12 februari 2016⁷. Eftersom utvärderingsrapporten innehöll uppgifter om allvarliga brister, antog kommissionen den 24 februari 2016 också ett genomförandebeslut om fastställande av en rekommendation om specifika åtgärder som ska vidtas av Grekland⁸.

I detta meddelande redogör kommissionen för sin bedömning av den handlingsplan som lades fram av de grekiska myndigheterna den 12 mars 2016 för att åtgärda de allvarliga brister som fastställts i utvärderingsrapporten. Den första rapporten om framstegen vid genomförandet av kommissionens rekommendation enligt artikel 19b i kodexen om Schengengränserna har också beaktats i denna bedömning. Den 12 mars 2016 överlämnades den av Grekland till kommissionen tillsammans med handlingsplanen.

Eftersom situationen på plats i Grekland ständigt förändras, har också den senaste tidens utveckling beaktats, exempelvis genomförandet av relevanta delar av den gemensamma handlingsplanen för EU och Turkiet samt upprättandet av mottagningscentra i Grekland – och hur denna strategi fungerar – vilket regelbundet redovisas i rapporterna från kommissionen om framsteg. Därför innehåller föreliggande rapport en bedömning av förslaget till handlingsplan som lagts fram av de grekiska myndigheterna, på grundval av tillgängliga uppgifter, vilket dock inte påverkar bedömningen av de grekiska myndigheternas andra rapport, som kommer att tillhandahållas i enlighet med artikel 16.4 i förordningen.

I kommissionens meddelande *Att återvända till Schengen – en färdplan* förklaras det ovan berörda förfarandet och de åtgärder som hittills vidtagits. Däri noteras att om migrationstrycket och de konstaterade bristerna i kontrollen av de yttre gränserna skulle kvarstå efter den 12 maj, blir kommissionen tvungen att inför rådet lägga fram ett förslag enligt artikel 26.2 i kodexen om Schengengränserna, och rekommendera en samstämmig unionsstrategi för kontroller vid de inre gränserna till dess att de strukturella bristerna i kontrollen av de yttre gränserna minskats eller avhjälpes. Kommissionen bekräftar att den kommer att vara beredd på denna möjlighet och kan agera utan dröjsmål.

Skulle kommissionen lägga fram ett förslag enligt artikel 26 i kodexen om Schengengränserna, skulle den föreslå gränskontroller vid de inre gränssnitten endast om sådana kontroller vore nödvändiga som en proportionell reaktion när ett allvarligt hot mot den allmänna ordningen eller den inre säkerheten konstaterats. De gränskontroller som rekommenderas skulle också vara tillfälliga och så kortvariga som möjligt, i betraktande av det hot som föreligger. Enligt den närmare förklaring som ges i kommissionens meddelande *Att återvända till Schengen – en färdplan* bör målet, om den övergripande situationen så medger, vara att upphäva samtliga inre gränskontroller inom Schengenområdet inom sex månader från det att de införts, närmare bestämt i mitten av november 2016.

Mot bakgrund av ovanstående bör det slutligen också betonas att tillämpningen av artikel 26 i kodexen om Schengengränserna är en garanti för Schengenrådets övergripande funktion. Den innebär inte någon sanktion mot någon medlemsstat, och syftar inte heller till att utesluta medlemsstater från Schengenområdet.

⁶ C(2016) 450.

⁷ Rådets dokument 5895/16 av den 12 februari 2016.

⁸ C(2016) 1219.

2. Allmän bedömning

Den handlingsplan som lagts fram av de grekiska myndigheterna hänför sig inte bara till rådets rekommendation, utan på berörda punkter även till kommissionens rekommendation. Däri presenteras de korrigerande åtgärder för att avhjälpa bristerna som redan vidtagits och de som planeras för att genomföra dessa rekommendationer.

Rådets rekommendation innehåller 49 punkter som omfattar registreringsförfarandet, gränsövervakning, riskanalyser, internationellt samarbete, personal och fortbildning, gränskontrollförfaranden samt infrastruktur och utrustning. Generellt rekommenderade rådet också Grekland att vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att kontroller genomförs vid alla landets yttre gränser och att de görs i överensstämmelse med *Schengenregelverket*, för att inte äventyra Schengenrådets funktion.

Rådet påpekade att en korrekt fungerande identifiering och registrering och lämpliga mottagningsförhållanden är oumbärliga, med tanke på de sekundära förflyttningar till andra medlemsstater som äventyrar hela Schengenrådets funktion och som fått flera medlemsstater att tillfälligt återinföra gränskontroller vid sina inre gränserna. Rådet framhöll därför vikten av att med minsta möjliga fördröjning åtgärda alla konstaterade brister, och angav i anslutning till detta ytterligare prioriteringar för genomförandet av särskilda rekommendationer.

Vad gäller bedömningen av lämpligheten i fråga om innehållet i, tidpunkten för och finansieringen av de föreslagna åtgärderna i den handlingsplanen som lagts fram av de grekiska myndigheterna, anser sig kommissionen behöva närmare uppgifter och/eller förtydliganden angående flera av åtgärderna för att korrekt kunna bedöma och övervaka att genomförandet av de föreslagna åtgärderna sker i god tid. Dessa inslag är också nödvändiga för att Europaparlamentet och rådet ska kunna förses med fullständig information i enlighet med artikel 16.6 i förordningen.

Kapitel 3 i detta meddelande innehåller en överblick över de åtgärder för att avhjälpa bristerna för vilka kommissionen behöver ytterligare uppgifter eller klargöranden om sakläget.

Vad gäller tidpunkten, finansieringen och ansvaret för genomförandet av de olika åtgärderna i allmänhet, görs följande allmänna bedömning.

Tidsavpassning

Tidsangivelsen ”pågående” för flera åtgärder anses otillräcklig. Det bör finnas exakta tidsramar för genomförandet av alla föreslagna åtgärder med avseende på övervakning, särskilt för åtgärder i samband med inköp av utrustning (åtgärderna 12 och 38), utarbetande av särskilda system (åtgärderna 1–9, i den mån som de gäller inrättandet av ett nytt system för kartläggning av migrantdata, 12, 15, 35 och 48) för att anpassa infrastrukturen till gemenskapens regelverk (åtgärd 36) och planerad utbildningsverksamhet (åtgärderna 19, 20 och 29).

Ansvarsområde

I den handlingsplan som lagts fram av de grekiska myndigheterna saknas uppgifter om vilka myndigheter som ansvarar för att genomföra vissa åtgärder och för att övervaka genomförandet av dem. Den bör kompletteras med uppgifter om vilka myndigheter som ansvarar för genomförandet av både handlingsplanen i dess helhet och de enskilda insatserna

samt om möjliga nationella uppföljningsmekanismer med koppling till genomförandet av åtgärderna.

Finansiering

Även om den handlingsplan som lagts fram av de grekiska myndigheterna inte innehåller någon klar och heltäckande finansieringsplan, visar den att flera nyckelåtgärder har genomförts eller kommer att genomföras med hjälp av stöd från fonden för inre säkerhet, både inom ramen för det grekiska nationella programmet och som en del av katastrofbiståndet. Grekland måste anstränga sig ytterligare för att säkerställa att den betydande finansiering som kommit landet till godo genom EU:s finansieringsinstrument, särskilt det nationella programmet inom fonden för inre säkerhet, används på ett tidsbesparande, effektivt och flexibelt sätt. Det krävs dock ytterligare anpassning av programmet och dess förvaltningsstruktur, så att genomförandet av programmen sker helt i enlighet med befintliga behov.

I enlighet med artikel 12 i förordningen om fonden för inre säkerhet – gränser och visering⁹ har kommissionen, sedan antagandet av rådets rekommendation, stått i ständig förbindelse med de grekiska myndigheterna för att tillsammans med dem undersöka de lämpligaste sätten att ta itu med de fastställda bristerna och hur dessa åtgärder ska finansieras.

Det är av yttersta vikt att de grekiska myndigheterna, utan vidare dröjsmål, till fullo genomför det grekiska nationella programmet inom ramen för fonden för inre säkerhet. Två utbetalningar av förhandsfinansiering, som totalt uppgick till omkring 25 miljoner euro, har redan gjorts (i september 2015 och februari 2016). Detta har omedelbar betydelse för genomförandet av rådets rekommendation, eftersom vissa av åtgärderna direkt motsvarar de fastställda behoven. Ett illustrativt exempel på detta är utarbetandet av ett integrerat sjöövervakningssystem, vilket framhålls som finansiering med hög prioritet för den grekiska kustbevakningen (inom ramen för nationellt mål 1 Eurosur). Enligt de uppgifter som tidigare lämnats av Grekland skulle projektet kosta omkring 60 miljoner euro, varav 75 % kommer att medfinansieras genom det nationella programmet inom ramen för fonden för inre säkerhet.

Mot bakgrund av detta rekommenderas Grekland att koncentrera sina insatser till början av perioden så att merparten av medlen, under 2016 och 2017, anslås till i synnerhet Specifika mål 2 (Gränser) och 3 (Driftsstöd-Gränser), särskilt genom att de stora investeringar i utrustning för bevakning av sjögränserna som ursprungligen planerades till 2018 görs redan då.

Eftersom en del av de åtgärder som ingår i det nationella programmet är mindre brådskande, bör Grekland också överväga möjligheten att omprioritera en del av åtgärderna i det nationella programmet, bland annat genom en formell översyn av det nationella programmet. Syftet med denna omprioritering bör vara att förstärka anslagen till åtgärder som ska tillgodose de mest akuta behoven inom programmet, för att därigenom säkerställa attnödvändiga åtgärder för att avhjälpa de konstaterade bristerna vidtas i tid och att tillvägagångssättet är effektivt och lämpligt.

Denna koncentration av insatserna till periodens början och omprioritering av de nationella programresurserna inom fonden för inre säkerhet skulle om än inte helt eliminera så ändå

⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 515/2014 av den 16 april 2014 om inrättande, som en del av fonden för inre säkerhet, av ett instrument för ekonomiskt stöd för yttre gränser och visering och om upphävande av beslut nr 574/2007/EG (EUT L 150, 20.5.2014, s. 143) (nedan kallad *ISF-förordningen*).

minska Greklands behov av att återkommande begära särskilt katastrofbistånd¹⁰, med alla de risker som en sådan strategi innebär i form av ovisshet och brist på långsiktig planering. Den strategin är ohållbar. En ny strategi kommer också att bidra till att fullständig komplementaritet och konsekvens i de finansierade åtgärderna kan säkerställas och att överlappningar eller luckor i finansieringen avlägsnas.

Det stöd som kan tillhandahållas av andra parter för att hjälpa Grekland att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna är nära kopplat till finansieringen av vissa åtgärder genom fonden för inre säkerhet. Kommissionen är medveten om att de svårigheter som Grekland står inför i samband med skyddet av de yttre gränserna påverkar hela Europeiska unionen och betonar därför i sitt meddelande *Att återvända till Schengen – en färdplan*¹¹ nödvändigheten av att andra medlemsstater, EU-organ och kommissionen stödjer Grekland i genomförandet av rekommendationerna från rådet och kommissionen¹². Därför uppmanades Grekland att parallellt med sin handlingsplan lägga fram en entydig ”behovsbedömning”, som gör att andra medlemsstater, EU-organ och kommissionen i god tid kan förse Grekland med målinriktat stöd. Grekland har visserligen, mot bakgrund av överenskommelsen mellan EU och Turkiet av den 18 mars 2016, lagt fram en behovsbedömning med avseende på återvändande, men kommissionen uppmanar de grekiska myndigheterna att komplettera den med en ingående och heltäckande behovsbedömning som täcker alla de områden som nämns i rådets och kommissionens rekommendationer¹³.

3. Ingående bedömning

I fråga om nedanstående åtgärder för att avhjälpa bristerna anser kommissionen att det krävs närmare uppgifter och/eller förtydliganden för att bedöma den handlingsplan som lagts fram av de grekiska myndigheterna.

3.1 Registreringsförfarandet

Rekommendationerna/åtgärderna 1 och 2: Här avses införandet av krav i handlingen ”upphävande av avlägsnande” som syftar till att undvika risken för avvikelser i enlighet med artikel 7.3 i återvändandedirektivet¹⁴, och kvaliteten i handlingarna om tillfälligt uppehållstillstånd samt de förbättringar som införts och genomförts av de grekiska myndigheterna.

Enligt det nya påskyndade återtagandeförfarande som infördes den 20 mars 2016 för att genomföra avtalet mellan EU och Turkiet uppmanas Grekland att utnyttja undantaget enligt artikel 2.2 a i återvändandedirektivet, vilket innebär att det nationella förfarandet bör tillämpas¹⁵. Parallellt därmed får handlingar som medger tillfälligt uppehållstillstånd inte

¹⁰ Kommissionen har under det gångna året, sedan början av migrationskrisen, beviljat omkring 180 miljoner euro i katastrofbistånd till förmån för Grekland (antingen direkt till grekiska myndigheter eller till internationella organisationer och EU-organ).

¹¹ COM(2016) 120, 4.3.2016.

¹² Tabellen i bilaga II i meddelandet *Att återvända till Schengen* ger en överblick över de rekommendationer till vilka kommissionen och EU:s byråer bör bidra för att säkerställa att de genomförs till fullo och i god tid.

¹³ Se även nedanstående kommentarer med avseende på åtgärderna 3, 12 och 50.

¹⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (EUT L 348, 24.12.2008, s. 98).

¹⁵ Om Grekland väljer att utnyttja undantaget enligt artikel 2.2 a, bör skyddsnivån inte vara mindre förmånlig än vad som föreskrivs i de artiklar i återvändandedirektivet som avser begränsad användning av tvångsmedel, uppskov med avlägsnande, akutsjukvård och beaktande av utsatta personers behov, förhållanden i samband med

längre utfärdas, eftersom personer som reser in i Grekland anses bli föremål för återtagande till Turkiet, efter enskild bedömning i enlighet med unionsrätten och folkrätten. Därför kommer de korrigerande åtgärder som föreslagits för handlingar som medger tillfällig vistelse inte längre att vara aktuella för personer som rest in efter den 20 mars. Kommissionen uppmanar därför de grekiska myndigheterna att regelbundet tillhandahålla uppgifter om hur genomförandet av avtalet mellan EU och Turkiet framskrider medavseende på det återtagandeförfarande för irreguljära migranter som antagits.

Rekommendation/åtgärd 3: Vad gäller behovet att förstärka den del av den grekiska polisens personalstyrka som sköter registrering, uppmanar kommissionen de grekiska myndigheterna att tillhandahålla närmare uppgifter om sina senaste åtgärder och planer, samt att också beakta situationen efter överenskommelsen mellan EU och Turkiet av den 18 mars för att påskynda registreringsförfarandet med avseende på ett snabbt återsändande till Turkiet av migranter som inte söker internationellt skydd.

Grekland påpekade att den förstärkta polisiära närvaron (174 grekiska polistjänstemän) vid de Egeiska öarnas mottagningscentrum har säkerställts med nödfinansieringsstöd från fonden för inre säkerhet till och med den 30 juni 2016. Det är emellertid oklart hur denna ökade polisen närvaro kommer att upprätthållas efter detta datum. Det bör klargöras huruvida Grekland kommer att överväga en permanent förstärkning av personalstyrkan i mottagningscentrumen. Denna lösning skulle vara inriktad på de rättsliga hinder som begränsar utplaceringsperioden till de sex månader som avses i handlingsplanen och på säkerställandet av att tillräckliga nationella resurser finns på plats för att reagera på framtida migrationstryck.

Mot bakgrund av den senaste tidens rapporter från Frontex om arbetsvillkoren på Kos är det oklart hur Grekland planerar att hantera kommissionens rekommendation om behovet att säkerställa drägliga praktiska arbetsvillkor för de europeiska gränskontrollenheternas utstationerade personal vid mottagningscentrumen (rekommendation A 1 b). Kommissionen betraktar inte denna åtgärd som till fullo genomförd.

Rekommendation/åtgärd 4: Vad gäller tillhandahållande av inkvarteringsmöjligheter för migranter under registreringsförfarandet, uppmanar kommissionen de grekiska myndigheterna att också tillhandahålla uppgifter om Greklands senaste planer för mottagande av migranter som inte söker internationellt skydd och som i princip bör återsändas till Turkiet enligt avtalet mellan EU och Turkiet av den 18 mars (t.ex. omvandling av öppna anläggningar till förvarsanläggningar).

Även om kommissionen noterar framsteg i inrättandet av mottagningscentrum tack vare ingripandet från den grekiska armén, innehåller handlingsplanen inte tillräckligt ingående uppgifter om hur de föreskrivna mottagningsvillkoren skulle säkerställas vid dessa anläggningar. I synnerhet saknas uppgifter om hur finansieringen (på nationell nivå eller EU-nivå) kommer att säkras för detta ändamål.

När det gäller att tillgodose barns och andra utsatta personers behov, erinrar kommissionen om att antalet ytterligare platser som reserverats för personer som ingår i dessa grupper på Lesbos (18), Chios (32) och Kos (25) inte tycks vara tillräckligt jämfört med det stora antalet personer från dessa grupper som iakttagits. Vid de två andra mottagningscentrumen, på Leros och Samos, finns det inget befintligt eller planerat område med kapacitet att ta emot utsatta

förvar och respekt för principen om ”non-refoulement” i enlighet med artikel 4.4 i det direktivet, eller garantierna enligt EU:s asylregelverk, i förekommande fall.

grupper. Mot bakgrund av detta betraktar kommissionen inte åtgärden som till fullo genomförd.

Rekommendation/åtgärd 5: Vad gäller eventuella förvärv av helsidesläsare som ska användas i registreringsförfarandet för att avgöra resehandlingars äkthet, innehåller handlingsplanen inte tillräckligt ingående uppgifter om när och hur finansieringen av dessa anordningar kommer att säkerställas. I stället för att begära ytterligare anslag, bör Grekland i första hand överväga omprioriteringar i det nationella programmet inom ramen för fonden för inre säkerhet. Därför betraktar kommissionen inte denna åtgärd som till fullo genomförd och uppmanar därför Grekland att bifoga en tidsplan för åtgärder i det omlagda nationella programmet inom ramen för fonden för inre säkerhet.

Rekommendation/åtgärd 7: Vad gäller arbetet med att uppnå fullständighet och korrekthet i den it-kapacitet som krävs för registrering av migranter i Eurodac, uppger de grekiska myndigheterna att den grekiska polisen för närvarande håller på att bedöma behoven i samarbete med eu-LISA för att säkerställa att systemet har den it-kapacitet som krävs. Enligt uppskattningar kommer en uppgradering av it-systemet att ta fyra till fem månader. Kommissionen betraktar inte denna åtgärd som till fullo genomförd och uppmanar Grekland att bifoga en adekvat och specificerad tidsram för uppgradering av it-systemet. Dessutom skulle kommissionen vilja få tillgång till de senaste uppgifterna om behovsbedömningen och utvecklingsplanerna för it-infrastruktur till stöd för korrekt registrering av fingeravtryck i Eurodac, vilket också diskuterats med kommissionens olika avdelningar och eu-LISA.

Rekommendation/åtgärd 40: Det föreligger inte några uppgifter om vilka korrigerande åtgärder som vidtagits för att förse mottagningscentrumet i Fylakio med ett tillräckligt antal Eurodacterminaler. Uppgifter om detta bör inkluderas i den handlingsplan som lagts fram av de grekiska myndigheterna.

3.2 Återsändande

Rekommendation/åtgärd 10: Vad gäller det omedelbara inledandet av de återsändandeförfarandena för vilka Grekland har planerat ett närmare samarbete med de turkiska myndigheterna, har läget utvecklats avsevärt med hjälp av det nya påskyndade återsändandeförfarandet och de nya politiska åtagandena enligt avtalet mellan EU och Turkiet av den 18 mars 2016. I detta avseende bör Grekland ange vilka särskilda rättsliga och operativa åtgärder som vidtagits eller som kommer att vidtas för att underlätta återsändandet till Turkiet, samtidigt som hänsyn tas till skyddet för grundläggande rättigheter och respekt för unionsrätten och folkrätten under hela förfarandet. Det borde också tillhandahållas uppgifter om hur mycket (mer) personal som utplacerats eller som planeras få organisera återvändandeförfarandena och vilka åtgärder som vidtagits vid mottagningscentrumen för att undvika att irreguljära migranter avviker.

3.3 Sjögränsövervakning

Rekommendation/åtgärd 12: Samtidigt som Grekland lämnar ett mycket upplysande svar om åtgärderna för att inrätta ett omfattande och effektivt kustövervakningssystemet på lång sikt, har myndigheterna inte i tillräcklig grad förklarat hur de planerade insatserna kommer att förbättra övervakningen av sjögränserna, jämfört med nuvarande situation och hur befintlig kapacitet kompletteras av nya resurser.

Vad gäller de åtgärder som finansieras enligt det nationella programmet inom ramen för fonden för inre säkerhet, måste Grekland alltjämt tillhandahålla närmare uppgifter om exakt

när den ökade övervakningskapaciteten ställs till förfogande och de berörda upphandlingsförfarandet inleds. Med tanke på betydelsen av ett integrerat sjöövervakningssystem (IMSS) för att rekommendationerna ska kunna följas, är det viktigt att förklara de förberedande stegen inför genomförandet av systemet (som förväntas inledas 2017), och särskilt att redovisa om de tillämpliga tekniska specifikationerna har genomförts och när upphandlingsförfarandet faktiskt kommer att inledas. Med tanke på betydelsen av de havsbaserade delarna av IMSS, måste Grekland alltfjämt ange hur många patrullbåtar som planeras i det nationella programmet inom ramen för fonden för inre säkerhet och om det planerade antalet båtar är tillräckligt för att säkerställa en tillräcklig insatsförmåga på alla öar. Vad gäller tillgångar som finansieras genom det nationella programmet inom ramen för fonden för inre säkerhet (två kustpatrullbåtar och ett fartyg utrustat med värmekamera), måste Grekland i den vägledande tidsplanen ange när tillgångarna kommer att upphandlas och vara fullt operationella.

3.4 Riskanalys

Rekommendationerna/åtgärderna 15 och 16: Vad gäller de bristavhjälpande åtgärderna med koppling till utformningen av ett lokalt system för riskanalys och utförandet av uppgifter med koppling till riskanalys, vill kommissionen understryka att åtgärderna helst ska vidtas enligt den gemensamma integrerade modellen för riskanalys.

3.5 Personal och utbildning

Vad gäller de bristavhjälpande åtgärderna med avseende på utbildningsinsatser, måste uppgifter tillhandahållas om hur många gränsbevakningstjänstemän som utbildats efter utvärderingsbesöket i november 2015 och hur många som ska utbildas per planerat utbildningsprogram samt en preliminär tidtabell för den utbildningsverksamhet som planeras (**rekommendationer/åtgärder: 16, 17, 19, 20, 21, 29 och 49**).

3.6 Förfaranden vid gränskontroll

Vad gäller de bristavhjälpande åtgärderna med koppling till insatserna för att bringa gränskontrollförfarandena i överensstämmelse med *Schengenregelverket*, och som den grekiska polisen skickat ut anvisningar om till gränsövergångsställena, bör uppgifter lämnas om vilken typ av övervaknings-/uppföljningsmekanism som tillämpas för att kontrollera att anvisningarna faktiskt följs (**rekommendationer/åtgärder: 16, 17, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 33 och 49**).

Rekommendation/åtgärd 27: Myndigheterna hade planerat att skicka ut en rundskrivelse i mars om att upphäva ”undantagsåtgärden för fritidsfartyg som kommer från tredjeländer” för att anpassa kontrollen av fritidsfartyg till kodexen om Schengengränserna. Kommissionen anser att den åtgärd för att avhjälpa brister som föreslagits för att upphäva undantagsåtgärden – en åtgärd som inte är förenliga med kodexen om Schengengränserna – inte är tillräcklig för att avhjälpa bristerna på lång sikt. Undantagsåtgärden bör avskaffas och kontrollen av fritidsfartyg bringas i överensstämmelse med kodexen om Schengengränserna.

Rekommendation/åtgärd 37: Grekland har meddelat att den grekiska polisen har administrativa begränsningar och rättsligt bindande skyldigheter som hindrar den rekommenderade omlokalisering av övervakningscentralen från Nea Vyssa till den regionala integrerade gränsförvaltnings- och övervakningscentralen inom polisdirektoratet Orestiada, trots att detta skulle bidra till att skapa en mer heltäckande lägesbild och göra det möjligt att övervaka och operera mer effektivt (samt spara personalresurser genom sammanslagningen av

två centraler). Kommissionen uppmanar Grekland att tillhandahålla närmare uppgifter om dessa administrativa begränsningar och rättsligt bindande skyldigheter.

Rekommendation/åtgärd 38: Vad gäller det avslutande arbetet med att förse patrullfartyg och patrullenheter med GPS-sändare, så att övervakningscentralen kan se deras positioner, uppger myndigheterna att ekonomiska och andra begränsningar gjort att projektet stoppats redan i inledningsskedet och att en ny studie kommer att inledas för finna en tekniskt bättre och billigare lösning.

Kommissionen begär närmare uppgifter om de exakta begränsningarna, varför en ny studie behövs och vilken den planerade tidsramen är för att inleda och slutföra den. Kommissionen anser att utbyte av bästa praxis med andra medlemsstater skulle kunna vara en effektivare lösning.

3.7 Infrastruktur och utrustning

Rekommendation/åtgärd 44: Enligt den handlingsplan som lagts fram av de grekiska myndigheterna fastställs att ”lämpliga åtgärder” kommer att vidtas för att utöka tillämpningen av informationssystemet för viseringar, så att personalen på fältet får tillgång till de uppgifter som lagras i informationssystemet för viseringar och prövningen av villkoren för inresa därigenom underlättas. Det bör anges vilka åtgärder som kommer att vidtas och inom vilken tidsram.

3.8 Allmänna rekommendationer

Rekommendation/åtgärd 50: Vad gäller de åtgärder som Grekland måste vidta för att säkerställa att gränskontrollerna anpassas till Schengenregelverket och genomförs vid alla landets yttre gränser, påpekar Grekland att regeringen planerar ett nära samarbete med Frontex för att se till att tredjelandsmedborgare vid gränsen mot f.d. jugoslaviska republiken Makedonien inte kan lämna Grekland annat än vid särskilda gränsövergångsställen. Grekland är också i färd med att slutföra sin bedömning av hur mycket mer personal som behövs vid gränsövergångsställena.

På grund av den senaste utvecklingen på västra Balkan, särskilt det faktum att länderna längs västra Balkanrutten har satt stopp för den systematiska genomsläppningen, har Frontex föreslagit en anpassning av sitt operativa stöd vid den grekiska gränsen mot f.d. jugoslaviska republiken Makedonien (och Albanien) inom ramen för en fullt utvecklad gemensam insats¹⁶. Mot bakgrund av den svåra situationen och Greklands uttalade behov av personalförstärkning vid gränsövergångsställen, riktar kommissionen enträgna uppmaningar till Grekland om att slutföra behovsbedömningen och positivt besvara Frontex förslag.

I fråga om de bristavhjälpande åtgärderna med koppling till genomförandet av mer systematiska kontroller av migranter på fastlandet och nära de nordliga gränserna för att se till att de registreras och att identiteten kontrolleras, vilket den grekiska polisen skickat ut anvisningar om, bör uppgifter lämnas om vilken övervaknings-/uppföljningsmekanism som krävs för att kontrollera att anvisningarna till fullo genomförs.

Vad gäller de upplysningar om inkvarteringsmöjligheter, som den grekiska polisen ger migranter som inte befinner sig i mottagnings-/registreringscentrumen eller i förvar, uppmanas Grekland att utan dröjsmål genomföra åtgärderna.

¹⁶ Skrivelse av den 15 mars 2016 från Frontex verkställande direktör Fabrice Leggeri till generalsekreterare Daniel Tzanetos Fillippakos

Grekland bör noggrant övervaka situationen, också för att upptäcka eventuella förändringar i migrationsvägarna, och genomföra nödvändiga anpassningar för att vidta de åtgärder som krävs, också dem som fastställs i kommissionens rekommendation.

4. Slutsats

Mot bakgrund av ovanstående bedömning drar kommissionen slutsatsen att Grekland gjort betydande framsteg. Under alla omständigheter krävs dock ytterligare förbättringar av den handlingsplan som lagts fram av de grekiska myndigheterna för att på ett genomgripande sätt avhjälpa de brister som fastställs i utvärderingen från november 2015. För många av åtgärderna behövs framför allt större klarhet i fråga om tidsavpassning, ansvar och finansiell planering. Dessutom kan vissa åtgärder ännu inte betraktas som på lämpligt sätt genomförda eller kompletterade. För vissa åtgärder krävs omfattande kompletterande uppgifter eller förtydliganden. Kommissionen uppmanar Grekland att senast den 26 april 2016 tillhandahålla dessa kompletterande uppgifter och förtydliganden och erbjuder för övrigt sitt fortsatta stöd enligt andan i sitt meddelande *Att återvända till Schengen – en färdplan*.